

ב"מ"ש לעניינים מינהליים ת"א
תמ 108/09 (בשא 30667/09)
פרקש נ. עיריית קרית או
(בתיק פרקש נ. עיריית קרית א..)
ת.פתיחה: 01/03/09 סדר דין: רגיל

בבית משפט המחוזי בתל – אביב יפו בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

המבקש:

פרקש אוהד ת.ז. 032180317

(התובע)

ע"י ב"כ עוה"ד איתי כהן ו/או רונית פלג ו/או אורי דויטש
ו/או עדי מוסקוביץ ו/או דוד שמענוב ו/או תמי הירשנברגר
ו/או ליאור הנדין ו/או ורד כהן ו/או אסף גורה
ו/או אלדד פרקש ו/או שלומי אבני
מדרך מנחם בגין 52 תל אביב 67137
טל': 03-6372500; פקס: 03-6372520

- נ ג ד -

המשיבה:

עיריית קרית אונו

(הנתבעת)

מרחוב הנשיא 54, קרית אונו

בקשה בכתב (לאישור תובענה כייצוגית)

בית-המשפט הנכבד מתבקש בזאת כדלהלן:

- א. לאשר את הגשת תובענת המבקש כנגד המשיבות כתובענה ייצוגית, בהתאם לחוק התובענות הייצוגיות, התשס"ו - 2006 [להלן: "חוק התובענות"];
העתק מכתב התביעה מצורף לבקשה זו ומסומן במילים "כתב התביעה".
- ב. לקבוע כי הקבוצה בשמה מוגשת התביעה הייצוגית על ידי המבקש [להלן – "הקבוצה המיוצגת" או "הקבוצה"], תכלול את כל מי ששילם למשיבה בשנתיים שקדמו ליום הגשת התובענה, או בחלק מהן, אגרות ביוב לפי חוק עזר לקרית אונו (אגרת ביוב), התשל"ה – 1975 [להלן – "חוק העזר אגרת ביוב"];
- ג. לקבוע כי עילות התובענה הן כדלהלן:
1. עילות תביעה מדיני עשיית עושר ולא במשפט;
 2. עילות מתחום הפרת חובת תום הלב הכללית;
 3. עילות מתחום המשפטי המנהלי;
 4. עילות תביעה נזיקיות על-פי פקודת הנזיקין [נוסח חדש];
- ד. לקבוע כי התובענה הייצוגית מעוררת שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לקבוצה כולה, היינו: עוולות ומעשים שלא כדן שביצעה המשיבה כלפי חברי הקבוצה בשנתיים שקדמו ליום הגשת התובענה;
- ה. לקבוע כי הסעדים המבוקשים הם סעד הצהרתי וסעד כספי, כמפורט להלן:

ה1. הצהרתי

לקבוע כי המשיבה [להלן גם: "העירייה"] אינה רשאית לגבות מחברי הקבוצה, לקופת העירייה, שלא כדון, כספים אותם גובה העירייה עבור איגוד ערים דן לביוב [להלן גם – "האיגוד"] מכוחו של חוק העזר אגרת ביוב, כמפורט בבקשה זו ובכתב התביעה;

ה2. כספי

לחייב את העירייה להשיב לכל חברי הקבוצה את הסכומים שנגבו מהם ביתר בשנתיים שקדמו ליום הגשת התובענה, כאגרות ביוב מכוח חוק העזר אגרת ביוב, בגין המסים המסוויים שנגבנו כאגרה עבור האיגוד, ולא הועברו לאיגוד;

- ו. להורות כי ההחלטה בבקשה זו ונוסחה יפורסמו בהתאם לקבוע בחוק התובענות;
- ז. לקבוע את שכר טרחתם של עורכי הדין והתובעים הייצוגיים, בערכאה זו;
- ח. ליתן הוראות נוספות בדבר הדיון בתובענה כפי שימצא בית המשפט הנכבד לנכון;
- ט. לחייב את המשיבה בהוצאות הדיון בבקשה זו, לרבות שכר טרחת עורכי-דין;
- י. להתיר למבקש ולחברי הקבוצה לפצל את סעדיהם, אם ינתן סעד הצהרתי בלבד.

ואלה נימוקי הבקשה:

כל הנטען בבקשה זו נטען במצטבר ו/או לחילופין, הכל לפי הדבק הדברים והקשרם. ההדגשות אינן במקור, אלא אם צוין אחרת במפורש.

א. הצדדים

1. המבקש הינו, עו"ד, תושב העיר קרית אונו ובהתאם להוראות חוק העזר אגרת ביוב שילם המבקש, במסגרת רכיב אגרת הביוב, סכומים עבור שימוש של העירייה במערכת הביוב והטיהור של איגוד ערים אזור (דן) לביוב, אשר שמו שונה לאחרונה ל"איגודן לתשתיות איכות הסביבה". יובהר כי משלם אגרת הביוב אינו רואה את ההפרדה בין רכיבי אגרת הביוב השונים, שכן הוא מתויב בסכום המצטבר של רכיביה.
העתק מחיובי אגרת ביוב, אשר שולמו על ידי המבקש, מצ"ב כנספח א'.
2. העירייה היא רשות מקומית שכוננה כדון בהתאם לפקודת העיריות [נוסח חדש] [להלן – "פקודת העיריות"].
3. איגוד ערים (דן) ביוב הוא איגוד שהוקם מכוח חוק איגודי ערים, תשט"ו – 1955 (להלן – "חוק איגוד ערים דן"), וצו איגודי ערים דן (ביוב), תשט"ז – 1956 (להלן – "צו איגוד ערים דן"). צו איגוד ערים דן קובע כי תחום האיגוד הוא שטחן של כל הרשויות המקומיות החברות בו ושמן נקוב בתוספת לצו: תל אביב, בת-ים, חולון, פתח תקווה, בני-ברק, רמת-גן וגבעתיים.
4. עיריית קרית אונו אינה חברה באיגוד, אלא היא מקבלת מהאיגוד שירותי טיהור שפכים על בסיס הסכם ולא מכח חוק איגוד ערים דן או צו איגוד ערים דן.

ב. התביעה בתמצית

5. ביום 28.9.89 פורסם בקובץ התקנות של השלטון המקומי תיקון לחוק עזר לאיגוד ערים דן (ביוב)(אגרה)(תיקון), התשמ"ט - 1989 (להלן - "חוק העזר איגוד ערים דן"), לפיו נקבעו התעריפים, אשר אמורים להיות מועברים לידי האיגוד, על ידי העיריות החברות בו, לשם סילוק וטיהור שפכים המוזרמים אליו:

חוק עזר לאיגוד ערים אזור דן (ביוב) (אגרה) (תיקון), התשמ"ט-1989	
בחוק סמכותה לפי סעיף 14 לחוק איגודי ערים, התשט"ו-1955, ולפי סעיף 37 לחוק הרשויות המקומיות (ביוב), התשכ"ב-1962, מתקנה מועצת איגוד ערים דן (ביוב) חוק עזר זה:	
1. במקום התוספת לחוק עזר לאיגוד ערים דן (ביוב) (אגרה), התשכ"ז-1967, יבוא:	
"תוספת"	
(סעיף 2)	
<u>האגרה בשקלים חדשים</u>	
0.43	לכל מטר מעוקב של מים המסופקים למחזיק -
1.10	לצריכה ביתית
	לכל מטרה צריכה אחרת

העתק תיקון לחוק העזר איגוד ערים דן מצ"ב לבקשה זו כנספח ב'.

6. כאמור, העירייה אינה תברה באיגוד, אלא מקבלת מהאיגוד שירותים על בסיס הסכם שירות. במסגרת קובץ התקנות מיום 28.9.89 הני"ל, פרסמה העירייה תיקון לחוק העזר לקרית אונו (אגרת ביוב) (תיקון), התשמ"ט - 1989, בו הוכנסו לראשונה לחוק העזר רכיבים הנובעים מחיבור מערכת הביוב של העירייה לאיגוד. כפי שניתן לראות התעריפים המפורטים בחוק העזר זהים לחלוטין לאלו המפורטים בחוק העזר איגוד דן:

חוק עזר לקרית-אונו (אגרת ביוב) (תיקון), התשמ"ט-1989	
בחוק סמכותה לפי סעיפים 22 ו-23 לפקודת המועצות המקומיות, ולפי סעיף 37 לחוק הרשויות המקומיות (ביוב), התשכ"ב-1962, מתקנה המועצה המקומית קרית-אונו חוק עזר זה:	
1. במקום התוספת של חוק העזר לקרית-אונו (אגרת ביוב), התשל"ה-1975, יבוא:	
"תוספת"	
(סעיף 2)	
ישולמו במצטבר הסכומים הבאים הנובעים מחיבור מערכת הביוב לאיגוד ערים דן (ביוב), כדלקמן:	
<u>האגרה בשקלים חדשים</u>	
לכל מ"ק	
0.23	א. גבס המשמש למגורים -
0.43	(1) אגרה
0.07	(2) אגרה לאיגוד
	(3) תוספת עלויות (התורי הלואה)
ב.	
לכל צריכה אחרת -	
0.23	(1) אגרה
1.10	(2) אגרה לאיגוד
0.07	(3) תוספת עלויות (התורי הלואה)

תיקון לחוק העזר לקרית אונו (אגרת ביוב) מצ"ב לבקשה זו כנספח ג'.

7. למיטב ידיעת המבקש וכפי שנמסר לו מבאי כוחו המנהלים הליכים משפטיים שונים כנגד האיגוד, בשלב מסוים, במועד בלתי ידוע, הופחתו התשלומים שהועברו לאיגוד והם אינם עוד אלה שנקבעו בחוק העזר. תחת הסדר סטטוטורי זה נקבע הסכם חוזי, וזאת מבלי שבוצעה ההתאמה הנדרשת בחוק העזר אגרת ביוב של העירייה.

8. העירייה, שאין לה סמכות זולת הסמכויות שהוקנו לה בחוק, אינה מוסמכת לגבות מנישומיה אגרה בגין שירות, באופן היוצר אצלה – באופן גלובאלי מכלל תושביה - עודף הכנסות בגין אותן שירות ספציפי בגינו נגבתה האגרה. לעניין זה ראה פסק דינו של בית המשפט העליון בע"א 154/83 שופרסל בע"מ נגד ואיגוד ערים אזור רמת גן, בני ברק, פ"ד לו(4) (אגרת שירותים וטרינריים), בג"צ 6249/96 התאחדות הקבלנים והבונים בישראל נ' עיריית חולון, פ"ד נב(2) (אגרת מבני ציבור) ות"א (י-ם) 2359/00 שירותי בריאות כללית נ' עיריית ירושלים, פורסם בנבו (אגרת פיננסי אשפה). יצויין כי בגין פסק הדין בעניין שירותי בריאות כללית בירושלים הוגש ערעור (ע"א 546/06) והוא ממתין לפסק דין של בית המשפט העליון.

9. סעיף 250 לפקודת העיריות [נוסח חדש], הוא הסעיף הכללי המסמך את העירייה להתקין חוקי עזר, קובע:

"מועצה רשאית להתקין חוקי עזר כדי לאפשר לעירייה ביצוע הדברים שהיא נדרשת או מוסמכת לעשותם על פי הפקודה"

10. יובהר כי בעניין זה מבחינה פקודת העיריות בין ארנונה כללית על נכסיה, שהעירייה מוסמכת להטילה על-פי סעיף 274ב לאותה פקודה, ללא זיקה לשירותים, לבין גביית אגרות והיטלים עבור השירותים שהיא נותנת.

11. סעיף 37א(א) לחוק הרשויות המקומיות (ביוב), תשכ"ב – 1962, הוא החוק הספציפי הדין בסמכותן של רשויות מקומיות לגבות אגרות ביוב, קבוע בעניין זה:

"רשות מקומית תטיל בחוק-עזר על המחזיקים בנכסים המחוברים לביוב אגרה לכיסוי הוצאות החזקת הביוב שלה (להלן - אגרת ביוב); ואם לא נקבע שיעורו של ההיטל, רשאית היא לכלול בהוצאות החזקה גם את ההוצאות להתקנת הביוב"

12. המבקש יראה, במסגרת בקשה זו, כי גביית רכיב "אגרה לאיגוד" במסגרת חוק העזר אגרת ביוב, נעשית בחוסר סמכות ומהווה הטלת מס לא חוקי במסווה של אגרה, כאשר הכספים המיועדים, כביכול, לצורך טיפול בשפכי העירייה המוזרמים לאיגוד ואשר נגבים, כביכול, עבור האיגוד, אינם מועברים בכללותם לאיגוד, אלא נשארים בקופתה של העירייה ומשמשים אותה למטרת אחרות.

13. המבקש יטען כי לעניין זה נפקא מינה אם מדובר במטרות אחרות הקשורות באחזקה וטיפול במערכת הביוב העירונית או במטרות ציבוריות חשובות אחרות, שכן האגרה אושרה והוטלה לצורך כיסוי עלות ספציפית מאוד: תשלומי המשיבה לאיגוד. יחד עם זאת, יאמר מייד, ולו רק להסיר את העניין מסדר יומו של בית המשפט, כי מהנתונים שפורסמו בדוחות הכספיים של המשיבה, עולה כי סך כל אגרות הביוב הנגבות על-ידיה עולים על הוצאותיה בעניין זה.

14. כפי שיפורט להלן, בהתאם לתמצית נתוני הדוחות הכספיים של עיריית קרית אונו לשנת 2006, העירייה משאירה בקופתה מדי שנה כ- 1,000,000 ש"ח מהכספים אותם היא גובה מתושביה עבור האיגוד, תוך הפרה בוטה של הוראות החוק. יצוין כי מבדיקת הדוחות הכספיים לשנים 2004 ו- 2005 קודמות מצטיירת תמונה דומה.

ג. חישוב חיובי היתר

15. מטבע הדברים המבקש אינו יכול לאמוד במדויק את חיובי היתר הבלתי חוקיים שגבתה העירייה, שכן אין בידיו את כל בסיס הנתונים, בוודאי שלא בזמן אמת המתייחסים לשנתיים שקדמו ליום הגשת התובענה.

16. יחד עם זאת, המבקש יכול להעריך את סכום התביעה וזאת בהתאם לדו"חות הכספיים ולפרקים הרלבנטיים בדיווחי התקציב של עיריית קרית אונו והכל כמפורט להלן.

17. חוק העזר אגרת ביוב קובע כי רכיב אגרת הביוב למגורים יתחלק כדלקמן:

מגורים	תעריף בחוק עזר	משוערך ליום 15.2.09
אגרה	0.23	
אגרה לאיגוד	0.43	
תוספת עלויות (פרעון מלוות)	0.07	
סה"כ	0.73	

18. בהתאם לאמור לעיל, רכיב אגרת הביוב למגורים שגובה העירייה מתחלק באופן ש- 30% מרכיב האגרה משמש את העירייה להוצאותיה השוטפות, 60% מרכיב האגרה משמש עבור אגרה לאיגוד ו- 10% משמש עבור פרעון מלוות.

19. היות ועיקר הצריכה בעיריית קרית אונו הינה צריכה למגורים ואילו חלק קטן ביותר משמש לצריכה תעשייתית או אחרת, נעמיד לצורך החישוב את רכיב האגרה הנגבית עבור האיגוד לפי יחס של 60% מסך רכיב אגרת הביוב. יצוין כי חישוב זה מיטיב עם העירייה, שכן רכיב האגרה לאיגוד בגין אגרת ביוב לכל "צריכה אחרת" המפורט בתוספת לחוק העזר אגרת ביוב עומד על 80%.

20. בהתאם לחשבון חייבים בגין ארנונות, הטלים והשתתפויות, אשר פורסם בדוח הכספי של העירייה לשנת 2006 (להלן – "דו"ח הגבייה"), סה"כ אגרת ביוב אשר נגבתה בשנת הדו"ח הנ"ל בפועל עמדה על סך של 4,191,000 ש"ח.

העתק דו"ח הגבייה של העירייה משנת 2006 מצ"ב לבקשה זו כנספח ד'.

21. פועל יוצא הוא כי רכיב אגרת ביוב שנגבתה עבור האיגוד (60%) הסתכם לסך של 2,514,600 ש"ח.

22. בעיון בדו"ח השתתפויות ותמיכות שניתנו על ידי העירייה, אשר פורסם במסגרת הדו"ח הכספי של העירייה לשנת 2006 (להלן – "דו"ח תשלומים לגופים נתמכים"), עולה כי בשנת 2006 הועבר לאיגוד סך של 1,600,000 ש"ח בלבד. היינו לפי נתונים אלו, זה נותר בקופת העירייה סך של 914,600 ש"ח.

23. מנתוני ספר התקציב שצורפו לעיל, ובתוספת הסכומים אשר שולמו בגין אגרה לתעשייה, עולה כי בכל שנה מותירה העירייה סך של כמליון שקלים בקופתה מכספים אותם גבתה עבור האיגוד. על דרך האומדנה נראה כי הסכום המצטבר להשבה בגין שנתיים, בצרוף הפרשי הצמדה וריבית כאמור בחוק הרשויות המקומיות (ריבית והפרשי הצמדה על תשלומי חובה), התש"מ – 1980, עומד על סך של כשני מליון ש"ח.

ד. העילות המשפטיות

24. בחלק זה יפורטו עילות התביעה כנגד העירייה המבוססים על דברי חקיקה שונים. עילות התביעה נובעות כולן מהעובדה שהעירייה גבתה מהמבקש אגרות שהן בחלקן הגדול מס בלתי חוקי.

ד1. עילות תביעה מדיני עשיית עושר ולא במשפט

25. כמתואר בבקשה זו על נספחיה, העירייה קיבלה שלא על פי זכות שבדין כסף מהמבקש ומהקבוצה.

26. העירייה חייבת להשיב למבקש ולקבוצה את כל הכספים אשר שולמו ביתר מכוח סעיף 1(א) לחוק עשיית עושר ולא במשפט התשל"ט-1979 [להלן – "חוק עשיית עושר"].

27. לעניין זה יודגש, כי העירייה אינה פטורה מהשבה לפי סעיף 2 לחוק האמור, שכן למבקש ולקבוצה נגרם חסרון כיס וההשבה היא צודקת, ועוד יותר מכך מוסרית ומתחייבת כשמדובר ברשות ציבורית האמורה להקפיד על ניהול תקין ומקצועי של ענייניה ולא לגבות כספים מהציבור בתחבולות, מתוך כוונה שגם אם תתגלה התרמית, העירייה לא תהיה מחויבת להשיב את הסכומים שגבתה ביתר.

28. רשות מקומית ממונה גם על הינוך הציבור ולא רק על איסוף אשפתו. השבת כספים שנגבו ביתר היא עניין מחנך. יש בכך משום הגברת אמון הציבור הרשויות השלטון. אזרח היודע כי כספו יושב לו אם נגבה ביתר, ישלם בקלות רבה יותר את המס הנדרש ממנו על מנת לקיים פעילות סדירה ותקינה של מוסדות הציבור. למעשה, אמונה זו היא שהביאה לכך שמאות אלפי אזרחים שילמו את חיובי היתר מבלי לשאול שאלות ולחקור דבר חוקיות התעריפים הנדרשים מהם.

29. אמר על כך כב' השופט קלינג שעה שאישר תובענה ייצוגית בענין ת.א. 1690/01 משה רונן נ' מועצת עיריית בת-ים [פורסם בנבו] כשהוא מצטט מדבריו של פרופ' פרידמן :

"רשות שלטונית יכולה לתכנן הטלת מס וגביית מס באופן שחלוקת הנטל תהיה צודקת ולא תחתך על פי גורם מקרי, שלפיו אלה ששילמו מס, שאיננו מגיע, יפלו קורבן לצורכי הכלל."

30. וממשיך בית המשפט מדבריו של פרופ' ד' פרידמן בספרו "דיני עשיית עושר ולא במשפט" [מהדורה שניה בעמ' 877], אשר ראוי להביאם כלשונם :

"קשה לקבל את הגישה הכוללנית שלפיה צריכה הזכות להשבה להישלל מחמת ש"אין האזרח יכול לשבת בחיבוק ידיים...". השאלה המכרעת היא אם טעה האזרח ושילם מתוך שהאמין שהדין מחייב אותו להיענות לדרישת התשלום. אם כך הדבר, אין סיבה לשלול זכותו להשבה בטענה שהיה עליו לפנות לבית המשפט, וכי מדוע יעשה זאת שעה שהוא מאמין (בטעות) שהדרישה בדין יסודה?"

גם העובדה, כשלעצמה, שהטעות נוגעת למספר רב של בני אדם, איננה צריכה לשמש מכשול להשבה. מדובר בגביית כספים שלא כדין, שנעשתה על ידי רשות ציבורית, המצווה להקפיד על רמת התנהגות גבוהה ועל כך שגביית המס תעשה בצורה הוגנת ונאותה... הדעת נותנת כי אזרח המקבל דרישת תשלום מן השלטון, ראוי להניח כי הדרישה מבוססת על אדני החוק.

שלילת זכות ההשבה במקרה תשלום מס שאיננו מגיע, משמעותה שמוטל על האזרח לבדוק כל דרישת תשלום המופנית אליו מצד השלטון. בדיקה כזו עשויה לחייב קבלת יעוץ משפטי ובמקרים רבים תהיה כרוכה בהוצאות. ספק אם ניתן להצדיק מדיניות משפטית הקובעת עקרון כזה. נראה שגם מנקודת ראותן של הרשויות יש להתור למצב שבו יחוש האזרח שהשלטון נוהג עימו ביושר, כך שהאזרח ידע שהוא חופשי להיענות לדרישת תשלום של השלטון, בידועו שאם יתברר כי נפלה טעות יוחזר לו כספו."

31. תמיכה בגישה המכירה בזכות להשבה מצא פרופ' פרידמן [שם, עמ' 880] בהחלטתו של הנשיא שמגר בבר"ע 2824/91 עיריית חיפה נ' לה נסיינל, תקדין-על 91(3) 2563, שבה נאמר:

"...על עמדת המערערת גם מכבידה העובדה שאין מחלוקת בקשר לכך שאכן שולם למעשה סכום של ארנונה כללית העולה על מה שהמשיבה היתה חייבת לשלם כדין. בנסיבות כאלה ראוי היה שהרשות הציבורית תחזיר את מה ששולם ביתר גם ללא התדיינות."

32. דין הוא שבית המשפט הנכבד יורה אפוא על השבת הסכומים שנגבו ללא זכות שבדין.

2ד. עילות תביעה מדיני חובת תום הלב הכללית

33. על שליחי הציבור, כל שכן על רשות מקומית ציבורית, מוטלת חובה לפעול בתום לב ובדרך מקובלת כלפי הציבור. חובה זה חלה "כעיקרון על" מכוח סעיף 61(ב) לחוק החוזים (חלק כללי), התשלי"ג – 1973, אשר מרחיב את היקפה לעבר פעולות משפטיות וחייבים שאינם בבחינת חוזה.

34. מסכת העובדות שפורטה בבקשה זו מובילה למסקנה שהעירייה פעלה שלא בתום לב ושלא בדרך מקובלת והכל על מנת להעשיר את קופתה על תשבון המבקש והקבוצה.

3ד. עילות נוספות מחום המשפט המנהלי

35. במעשיה ובמחדליה של המשיבה פעלו היא בתוסר ו/או בחריגה מסמכות, בחוסר סבירות קיצוני ומשיקולים זרים.

36. המעשים המתוארים לעיל מהווים פגיעה בלתי מדתית בקניין המבקש ובניגוד לעקרונות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

4ד. עילות תביעה על פי פקודת הנזיקין [בוסח חדש] [להלן: "פקודת הנזיקין"]

37. מעשיה של המשיבה מהווים עוולה כלפי המבקש מסוג הפרת חובה חקוקה, תרמית, גזל ורשלנות:

ד(1)5. הפר חובה חקוקה

38. העיריה הפרה חובה חקוקה בכך שהטילה מס ללא מקור סמכות חוקי, בניגוד לסעיף 1 לחוק יסוד: משק המדינה.

39. עוולת הפר חובה חקוקה נמנית על עוולות המסגרת, אשר המאפיין העיקרי הייחודי להן שהמחוקק הותיר בידי בית המשפט את עיקר המלאכה לצקת תוכן לתוך המסגרות הכלליות הנודעות לעולה זו.

"יסוד החיוב בעוולה זו הוא ב'פירוש כוונת המחוקק' בחיקוק פלוני, חוץ לפקודה, ונראה בעליל כי רב לו ידו של ביהמ"ש ביצירת חביות". [ד"נ 6/66 שחאדה נ' חילו, כ (4) 617]

[וראה גם: י. אנגלרד, א. ברק מ. חשין דיני הנזיקין – תורת הנזיקין הכללית, ג. טדסקי עורך, מהדורה שניה, תשל"ז, י"ל מאגנס, האוניברסיטה העברית 104].

40. התנהגותה של העיריה מקיימת את כל יסודותיה של עוולת הפר חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין, ובכלל זה את חמשת היסודות המרכיבים עוולת הפר חובה חקוקה: קיומה של חובה המוטלת על המזיק מכוח חיקוק; החיקוק נועד לטובתו של הנזוק; המזיק הפר את החובה המוטלת עליו; ההפרה גרמה לניזוק נזק; הנזק אשר נגרם הוא מסוג הנזק אליו נתכוון החיקוק.

[ראה ע"א 145/80 ועקנין נ' המועצה המקומית בית שמש, פ"ד לו (1) 113 וכן ע"א 2222/98 אגודת בית החולים מקאסד ירושלים נ' כאיד מוחמד מרוואני, תקדין עליון 2000 (2) 709].

(א) קיומה של חובה מכוח חיקוק - כפי שפורט לעיל בהרחבת, סמכותן של הרשויות המקומיות בהטלת מס כפופה לחקיקת ההקפאה וחוק יסוד: משק המדינה. העיריה הפרה את הוראות חוק יסוד: משק המדינה, שעה שהיא מטילה וגובה מס ללא כל בסיס חוקי.

(ב) החיקוק נועד לטובת המבקש והקבוצה - הגבלת כוחה של העיריה להטיל ולגבות מס נועדה לפקח ולהגביל את סמכותה של העיריה לקבוע את שיעורי הארנונה שהיא רשאית לגבות ממחזיקי נכסים בתחומה, על מנת שזו לא תגדיל את שיעורי המס, בדרך כלל, מעבר לשיעור עליית המדד. החוקק נועד, בין היתר, לטובת המבקש והקבוצה המיוצגת כולה.

גם אם תאמר שהחיקוק נועד להגן על האינטרס של כל אזרחי המדינה בכך שנועד לשמור על יציבות שיעורי המס, הרי שגם אז הוא נועד לטובת המבקש והקבוצה המיוצגת:

"נמצא, כי חוק עשוי להגן על האינטרסים של הפרט, גם אם הוא בא להגן בדרך זו על האינטרסים של כל אחד מהפרטים במדינה". [ע"א 145/80 ועקנין שלמה נ' המועצה המקומית בית שמש, פ"ד ל"ז, בעמ' 142].

(ג) **העירייה הפרה את החובה המוטלת עליה** - העירייה הפרה את חובתה להטיל ולגבות מס רק בשיעורים החוקיים. לא זו בלבד, בפעולותיה הבלתי חוקיות חתרה העירייה תחת אושיות שלטון החוק. על העירייה מוטלת חובה מוגברת לוודא ולבדוק שהכספים אותם היא גובה מבוססים על אדני חוק ומנהל תקין.

(ד) **ההפרה גרמה למבקש ולקבוצה נזק** - ההפרה גרם למבקש ולחברי הקבוצה נזק ממון, הסכום שנגבה מהם ביתר.

(ה) **הנזק אשר נגרם הוא מסוג הנזק אליו נתכוון החוק** - התנאי החמישי בא לקבוע זיקה בין מטרות החיקוק לבין הנזק שנגרם למבקש ולקבוצה. הגבלת הרשויות המקומיות בהטלת מס מכוונת לעניין אחד – פיקוח והגבלת שיעורי המס באופן שהנישום ישלם מס בשיעור החוקי בלבד, כך שתיוותר בידי הכנסה פנויה בשיעור שמעצבי המדיניות הכלכלית רצו להשיג.

ד5(2). תרמית

41. העירייה הציגה למבקש ולחברי הקבוצה מצג כוזב כאילו התעריף הנכון הוא התעריף שנדרש ונגבה מהם בפועל. הטלת אגרה שהיא בגדר מס מסווה על המבקש וחברי הקבוצה נעשתה בידיעה שהמצג האמור הוא כוזב ועל מנת להגדיל את בסיס המס שהעירייה גובה מהקבוצה. לכל הפחות, העירייה פעלה באין אמונה באמיתות המצג, או מתוך קלות ראש כשלא היה אכפת לה אם המצג נכון או כוזב ובכוונה שחברי הקבוצה והמבקש יוטעו על ידי המצג וישלמו לעירייה כספים שאינם מגיעים לה בדין, כפי שאכן קרה.

42. המצג שהציגה העירייה היה מכוון, מטבעו של דבר ובמהלך הדברים הרגיל, להטעות את המבקש והקבוצה ואף הטעה אותם בפועל, כאשר המבקש והקבוצה שילמו לעירייה כספים שאינם מגיעים לה בדין.

ד5(3). רשלנות

43. על אף שהמבקש סבור כי מדובר במעשים מכוונים, ייטען להלן, למען הזהירות בלבד כי מדובר לכל הפחות, במעשים רשלניים.

44. העירייה, לכל הפחות, נהגה ברשלנות ו/או הציגה מצג שווא רשלני, כאשר גוף ציבורי במעמדה לא היה עושה באותן נסיבות. העירייה פעלה בחוסר מיומנות, ללא מידת הזהירות הנדרשת בהפקת חיוביה וקביעת תעריפיה ובכך עוולה כלפי המבקש והקבוצה ברשלנות.

45. העירייה, כרשות שלטונית מחויבת למידת זהירות מוגברת בהטילה תשלומי חובה על תושביה. טעות קטנה, ולו גם הקטנה ביותר, גורמת לחיוב יתר במיליוני שקלים שלא כדין. העירייה חבה חובת זהירות למבקש ולחברי הקבוצה. העירייה הפרה את חובת הזהירות הכללית והקונקרטיית כלפי המבקש והקבוצה.

ד5(4). גזל

46. העירייה עוולה כלפי המבקש והקבוצה בעוולת גזל, בכך שגבתה שלא-כדין לשימוש העירייה כספים השייכים למבקש ולחברי הקבוצה.

47. במעשיה ומחדליה המתוארים לעיל של העירייה, עוולה כלפי המבקש והקבוצה בעוולת הגזל.

ה. התאמתה של התובענה למסגרת הייצוגית

48. בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר תובענה זו כתובענה ייצוגית לפי סעיף 3 לחוק התובענות.

ה1. תובענה לפי חוק התובענות

49. בסעיף 3 (א) קובע חוק התובענות כי "לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השניה".

50. התוספת השניה קובעת בסעיף 11, כי אחת מהתביעות שניתן להגיש בגינם בקשה לאישור תובענה ייצוגית היא: "תביעה נגד רשות להשבת סכומים שגבתה שלא כדין, כמס, אגרה או תשלום חובה אחר".

51. העולה מהאמור כי המסגרת הדיונית הראויה לברור תביעה זו היא תובענה ייצוגית בהתאם לחוק התובענות.

ה2. מן הכלל אל הפרט

52. בבחינת התובענה נשוא בקשה זו נראה, שאין כל מניעה לעשות שימוש בחוק התובענות כמסגרת דיונית לאשרה כתובענה ייצוגית.

53. מרכז הכובד של התובענה מצוי בתביעה כספית הנובעת בין היתר מעילות של עשיית עושר ומהעובדה שהרשות המקומית גבתה אגרות ביתר. המבקש טוענת ומוכיחה כי מעשיה של העירייה נעשו מתוך מודעות, או לכל הפחות מתוך זלזול ציני בהוראות החוק.

ה3. גודלה של הקבוצה מצדיק הגשת התובענה כתובענה ייצוגית

54. למבקש אין די נתונים כדי לאמוד את גודלה המדויק של הקבוצה, אולם ברי שמדובר במאות אלפים או לפחות עשרות אלפים של עסקים ומשקי בית. הדרך לקבוע את המספר המדויק עוברת דרך מאגרי המידע של העירייה. ללא ספק, היקפה וגודלה של קבוצה בסדר גודל שכזה מצדיק את הדרך של תובענה ייצוגית.

55. יתירה מכך, גודלה של הקבוצה לא מאפשר, מבחינה מעשית, לצרף את כל חברי הקבוצה המוצעת במסגרת תביעה רגילה, ויש בכך טעם נוסף המצדיק את הגשת התובענה בדרך של תובענה ייצוגית.

56. גודלה של הקבוצה מהווה עילה המצדיקה את אישורה של התובענה כייצוגית. התובענה הייצוגית נועדה לאפשר לאדם אחד או לקבוצת אנשים שנזקו של כל אחד מהם קטן יחסית, לתבוע בשם כל הנפגעים האנונימיים שסכום תביעתם הכולל גבוה ביותר נוכח ריבוי מספרם. בכך מגינה היא על אינטרס היחיד שנפגע ואיננו מגיש תביעה בשל הטרחה וההוצאות הכרוכות בכך.

בענין דומה אמר על כך בית המשפט בענין ת.א. 1782/01 צילה ומאוריס הרשקו נ' עיריית תל אביב יפו [פורסם בבנו] :

"בענין שבפני נראה שכאשר מדובר בכמה מאות תובעים, גודל הקבוצה מצדיק את ההכרה בתובענה ייצוגית. היכולת לזהות את משלמי הארנונה בעזרת רישומי המשיבה, אינה גורעת גם היא מתחולתה של תקנה 29"

31. שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה יוכרעו בתובענה

לטובת הקבוצה

57. השאלה השנויה במחלוקת בתובענה הינה האם העיריה גבתה אגרת ביוב ביתר מהקבוצה. שאלה מהותית זו משותפת לכל חברי קבוצת התובעים וטענת המבקש בנוגע לשאלה זו נועדה לבסס את אי חוקיות פעולתה של העיריה.

58. למבקש וליתר חברי הקבוצה עילות תביעה משותפות. בבסיס התביעה עומדת שיטת פעולה זהה של העיריה כלפי כל הקבוצה. על פי שיטה זו הטילה וגבתה העיריה מכל חברי הקבוצה אגרת ביוב ביתר.

59. למעשה, כל השאלות לדיון בתובענה זו מתנקזות לשאלה אחת הנוגעת באופן זהה לכלל חברי הקבוצה וכוללות את כל מרכיבי עילת התביעה.

60. בענין ת.א. 785/98 (נצ"י) זילברשלאג עיטל נ' אל על נתיבי אויר לישראל בע"מ, דינים מחוזי, ל"ב (5), 15 עמד בית המשפט מהותה של הדרישה האמורה, וקבע כי הפרות שמבוצעות באורח שיטתי ואחיד, הגם שלא נעשו במסמך אחד או בבת אחת, עומדים בגדרה של הדרישה לקיומה של עילה משותפת:

"אכן, הסכום המגיע לכל אחד מהתובעים הללו אינו זהה, הן בשל שוני במחיר הכרטיס והן בשל השוני בשערים הרלוונטיים אולם, כל התובעים הללו הם עדיין בגדר "מי שמעוניינים בתובענה", כפי שפורש לעיל. הסכום המגיע לכל אחד מהם שונה אך הוא ניתן להיקבע על ידי פעולת חישוב אריתמטית פשוטה ואין בו כדי להביא למסקנה כי הסעד המבוקש לגביהם אינו זהה"

61. בעניין זילברשלאג מסתמך בית המשפט המחוזי על פסק דינו של בית המשפט העליון בעניין שמש הנ"ל, שם נפסק [עמ' 327 לפסק הדין]:

"דרישה של זהות מוחלטת בכל השאלות הטעונות הכרעה, עובדתיות כמשפטיות, תסכל את תכלית התובענה הייצוגית ותהפוך את השימוש בה למשימה בלתי אפשרית. לפיכך יש לאמץ גישה לפיה די בכך שהשאלות העיקריות העומדות במוקד הדיון תהיינה משותפות לחברי הקבוצה, ואין נפקא מינא אם מתקיים שוני בשאלה משנית זו או אחרת."

62. המבקש סבור כי החוק, אשר הגביר את השימוש במוסד התובענה הייצוגית הביא עימו גם בשורה חדשה לפיה מקום שהתכלית מחייבת את אישור התובענה כתובענה ייצוגית, לא ימנע עצמו בית המשפט מאישור זה רק בשל השוני בסכום הכספי הנתבע בשם הקבוצה.

63. בענייננו מתבקש גם סעד כספי וגם תרופה בדרך של השבה. כמו כן מתבקש גם סעד הצהרתי.

64. בשורה של פסקי דין נקבע, כי במקרה שנדרש סעד של השבה אין חובה שכל תובע יידרש להשיב סכום שווה. די בכך, שניתן סעד הצהרתי על חובת ההשבה ונקבע העיקרון על פיו יש לחשב את הסכום להשבה.

65. כך קבע כבוד סגן הנשיא בדימוס מ. טלגם בת"א (ת"א) 16/97, המ' 188/97 דורית זימבר נ' עירית תל-אביב-יפו, דינים מחוזי, לב (2), 507:

"יכול בית המשפט הזן בבקשת התובענה הייצוגית להעניק למבקשה סעד הצהרתי, ולאחר מכן כל המעוניין יכול להתחשבן בנפרד עם המשיבה כשהכרעה השיפוטית תעמוד לזכותו."

66. כך גם דעתו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב במקרה שמדובר בחישוב אריתמטי פשוט:

"אין צורך בהוכחת נזק ספציפי לכל אחד, אין גם קושי באיתור סכומי ההשבה. מידע כזה מצוי לבטח במאגרי המחשב של העירייה וביכולתה להפיק דו"ח פשוט מן המחשב". [ת.א. 2328/99 חגי טיומקין נ' עיריית תל אביב יפו] [6]

וראה גם ע"א 1977/97 ברזני נגד בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, פ"ד נה[4], 584, דברי כ"י השופטת שטרסברג-כהן בפסקה 28:

"גם אם שיעור הנזק שונה מצרכן לצרכן, אין מקום לדחות את הבקשה לאישור התובענה הייצוגית למתן סעד כספי".

4. התובענה הייצוגית היא הדרך העדיפה, המוצדקת וההוגנת להכרעה במחלוקת

67. די בכך שהמבקש יראה כי לחברי הקבוצה אין כדאיות כלכלית לתבוע את זכויותיהם בתובענה רגילה כנגד העירייה, או אז, התובענה הייצוגית היא הדרך המוצדקת והעדיפה ביותר להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין. בנסיבות שהביאו להגשת תובענה זו, התובענה הייצוגית היא הדרך ההוגנת ביותר, שכן העירייה פגעה בקניינו של המבקש בדרך של שיטת פעולה זהה ואחידה והדרך ההוגנת ביותר כלפיה היא פעולה קולקטיבית של כל חברי הקבוצה בדרך של תובענה ייצוגית. כפי שיפורט להלן, אין ספק שתביעה ייצוגית היא הדרך העדיפה, המוצדקת וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.

68. כאמור, העירייה גבתה ביתר מהמבקש עשרות שקלים מידי חודש. ניהול תובענה נפרדת על ידי כל תובע בנפרד יהיה כרוך בעלויות גבוהות עשרות מונים מהסכום הנתבע.

69. הפער ביחסי הכוחות בין הצדדים ואופי ההפרה הנטענת מהווים שיקול נוסף להכרה בתובענה כיייצוגית. קיים חשש ממשי מקושי בניהול תביעות נגד רשות מקומית: גופים התלויים בחסדה יהססו להגיש נגדה תביעות ואילו יחידים יתקשו לממן את ההליך היקר. חוסר האיזון בין השחקנים הפועלים בזירה הוא אחד השיקולים הנכבדים לאישור תובענה ייצוגית, שתכליתה אכיפת הדין ומניעת שרירות. אמר על כך בית המשפט בענין רע"א 3126/00 א.ש.ת נגד מדינת ישראל, פ"ד נו (3) 220:

"תכליתה של התובענה הייצוגית היא למנוע עשיית עושר ולא במשפט על ידי אותם גופים המתעשרים שלא כדין על חשבון היחידים, המצטרפים לציבור גדול. כמו כן, היא מהווה אמצעי לאכיפת החוק במישור האזרחי, מקום בו הסנקציה הפלילית-עונשית וסנקציות הרשויות המפקחות אינן מספיקות"

70. הפער ביחסי הכוחות: אדם מן היישוב שאינו בקי בבדיקת התשתית החוקית על פיה נקבעים תעריפי האגרות, לעולם לא יוכל לגלות את העובדה שהוא מחויב ביתר בניגוד לחוק. לא יעלה על הדעת לדרוש מכל חבר בקבוצה לבחון את אגרות הביוב אותן הוא נדרש לשלם.

71. אמר על כך בית המשפט בעניין ת.א. 1114/99 (י-ם) אליהו שוקרון ואח' נ' עיריית ירושלים [פורסם
בנבו] והדברים כאילו נאמרו ממש למקרה דנן:

"תושבים המקבלים חשבונות לתשלום עבור שירותים או מצרכים שונים
מגופים ציבוריים, או גופים גדולים ונכבדים אחרים העוסקים במתן שירותים
כאלו, אינם נוהגים בדרך כלל להרהר אחר מידותיו וחישוביו של אותו חשבון.
מחד גיסא - חסרים להם בדרך כלל כלים, נתונים ועובדות הכרחיים כדי לבדוק
את החישוב, מאידך גיסא - גודלו, "ציבוריותו", ו"מכובדתו" של הגוף מרגיעה
בדרך כלל את מקבל החשבון, ולא עולה על דעתו-ובצדק- שיש הטעיה מכוונת
בחשבון. סיטואציה זו של "נפיל ציבורי" או "נפיל כלכלי" מול "נפולת"
מהבחינה העובדתית ומבחינת יכולת ההתמודדות במטריה מהסוג שמדובר בה,
מטילה על "הנפיל" עול כבד מאוד לבחון את עצמו ולהיות משוכנע שהוא לא
נפל לכלל טעות או פרשנות לקויה, או ליישומה של שיטת בדיקה לא מהימנה...
אחת הערובות לדרבון "הנפילים" למען הפנמת החובה המוטלת עליהם, למען
פקיחת עיניים (בניגוד לעצימתן) ולטובת יצירת משקל שכנגד למחשבות בלתי
רצויות אחרות שיכול ויתרוצצו במנגנונים שלהם, היא ידיעת מי שלא ימלא
חובה זו שביום פקודה שלם ישלם והשב ישיב לבעליו את המגיע לו.
זהו גם ההגיון של מוסד התביעה הייצוגית, המרחף מעל ראשי תאגידים
גדולים, שאלמלא החשש ממנה הם לא היו מוטרדים מהסיכון שבצביעות
קטנות וספורדיות להשבת סכומי כסף לא גדולים".

72. אופי ההפרה הנטענת - מדובר במקרה חמור ביותר שכן העירייה מודעת לגבית היתר כפי שעולה
מהדוחות הכספיים של העירייה.

ה.5. קיים יסוד סביר להניח כי התובע מייצג בדרך הולמת את כל חברי הקבוצה

73. קיים יסוד סביר שהמבקש, מר פרקש אוחד, מייצג בדרך נאמנה והולמת את עניינים של חברי
קבוצת התובעים שאישורה מבוקש בגדר בקשה זו. יצויין כי מר פרקש הינו עו"ד ותיק במקצועו
והתמחה בתחום הנזיקין.

74. באי כוחו של המבקש כשירים אף הם לייצג בדרך הולמת את ענין המבקש ואת עניינה של קבוצת
התובעים בכלל. משרדס של הח"מ עוסקים בתחום המיסוי המוניציפאלי ותשלומי חובה לרשויות
מקומיות וזהו תחום מומחיותם ועיסוקם הבלעדי. המשרד הינו בעל ניסיון מוכח בתחום
הליטיגציה ובין לקוחות המשרד נמנים החברות והגופים המובילים במשק. בנוסף לכך מחזיקים
הח"מ ביפוי כח מהיועץ המשפטי לממשלה לטפל במיסוי עירוני ותשלומי חובה של נכסי המדינה
מול הרשויות המקומיות.

75. למשרד הח"מ הישגים משפטיים בולטים ולרבות:

בתחום הארנונה:

ע.א. 689/00 עיריית יהוד נגד התעשייה האווירית לישראל בע"מ - הפחתת חיובי הארנונה של התעשייה האווירית ביהוד בשל חוסר סבירות. פסק הדין ביטל את תעריף התעשייה ביהוד וכתוצאה ממנו הופחתו תעריפי הארנונה של תע"א ב-30%. סכום ההפחתה הינו למעלה מ-7 מיליון שקלים.

ת.א. 2206/00 בנק טפחות נ' עיריית ירושלים - תביעת השבה בגין 7 שנים באשר לתעריף חריג שנגבה מן הבנקים בעקבות העלאה לא חוקית של תעריף הבנקים בצו הקשורה לתעריף מדורג בגין שטחים גדולים. בית המשפט פסק השבה שהגיעה לכ-2 מיליון ש"ח.

ע"א 8588/00 עיריית עפולה נ' בזק; ע"א 4335/01 עיריית צפת נ' בזק - ביטול סיווג בצו הארנונה של עיריית עפולה וצפת בנוגע לחברות ממשלתיות וקביעת הלכות חשובות בתחום הארנונה.

ת.א. 2483/00 אייס קנה ובנה נ' עיריית ירושלים - תביעת השבה בגין טענה של חריגה מהקפאות של עיריית ירושלים בתעריפים של עסקים שחיובם בצו הועבר באזור אחד לאזור אחר (יקר יותר) ללא אישור השרים. בית המשפט אישר השבה בגין מרבית הטענות. סה"כ חסכון של 5 מיליון ש"ח.

ת.א. 2517/00 בנק יהב נ' עיריית ירושלים - השבת כספים ששולמו ביתר וביטולם של תעריפים לא חוקיים לבנקים. בית המשפט פסק השבה לבנק יהב של 11 מיליון ש"ח.

עמ"נ 19/04 מבטחים מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים בע"מ נ' עיריית דימונה - ביטול חיובן של קרנות פנסיה כחברות ביטוח. וקביעה תקדימית כי חיוב נכס ריק בסיווג הזול ביותר האפשרי מבין השימושים המותרים עפ"י הדין.

ע.א. 2828/03 שלמה מומן נגד עיריית רמלה - בית המשפט המחוזי קיבל ערעור שהוגש על פסק דינו של בית המשפט השלום וקבע כי תוספת לארנונה אין בכוחה לשנות את בסיס המס ועל כן אין להביאה בחשבון לצורך עדכון תעריפי הארנונה בשנה העוקבת ומדי שנה. בית המשפט העליון סרב לבטל את פסק הדין במסגרת הסכם פשרה שהוגש לו.

עמ"נ 264/05 רשות שדות התעופה נגד עיריית הרצליה - ביטול חיוב שטחי מעבר, דרכים ושטחים סלולים בשטחי שדות התעופה בהיותם "רחוב", אשר הנהנה העיקרי ממנו הינו הציבור.

ע"מ 7831/06 אינטל בע"מ נ' עיריית קרית גת - העירייה הוציאה שומת ארנונה הכוללת חיוב רטרואקטיבי בסך של כ-60 מיליון ש"ח. ביה"מש המחוזי התיר את החיוב הרטרואקטיבי ואף מעבר לתקופת הרטרואקטיבי. התיק הועבר לטיפול משרדנו לצורך הגשת ערעור לעליון. טיפול המשרד הסתיים בפשרה שמשמעותה תשלום של כ-9 מיליון ש"ח בלבד והפחתה משמעותית של חיוב הארנונה העתידי.

ע"מ 1269/06 רשות שדות התעופה נגד עיריית תל אביב (שדה דב) - בית המשפט המחוזי אישר הסכם פשרה שהושג בעקבות עתירה מנהלית שהוגשה על ידי משרדנו במסגרת טיפול בחיובי הארנונה על שדה התעופה ע"ש דה הויז בתל אביב. סכום החיוב המקורי עמד על כ-200 מיליון ש"ח ולאחר טיפול המשרד שולמו 9 מיליון ש"ח בלבד.

בתחום האגרות והיטלים:

ת.מ. 123/07 שרית חבה נגד עיריית בת ים – פסק דין מיום 22.2.09. בעקבות תביעה ייצוגית שהגיש משרדנו, הפסיקה העירייה חיוב בגין "אגרת מיכלי אשפה". התביעה הייצוגית חסכה גבייה של כ- 7 מיליון ש"ח לתקופה של שנתיים ובית המשפט פסק שכר גבוה של 420,000 ש"ח לטובת התובע וב"כ הח"מ.

ת.א. 2518/00 שירותי בריאות כללית נ' עיריית תל אביב – פסק דין אשר חייב את עיריית תל אביב בהשבת אגרת פינוי אשפה שנגבתה שלא כדין לשירותי בריאות כללית בסך של עשרות מיליוני ש"ח. ההחזר לשירותי בריאות כללית היה 13 מיליון ש"ח.

ת.א. 1982/02 קניית השלום השקעות בע"מ נ' עיריית תל אביב – השבה של 13 מיליון ש"ח עקב בגין הקמת פרויקט "עזריאל" בתל אביב עקב ביצוע עבודות הפיתוח מסביב לפרויקט על ידי היזם, ולא על ידי העירייה.

רע"א 3746/05 אהוד לרר ואח' נגד עיריית הרצליה – בית המשפט העליון קיבל את ערעורם של 6 בעלי דירות בהרצליה, לפיו אין לחייבם בהיטל סלילת כביש ומדרכה, שכן הם רכשו דירה באזור מפותח והיו רשאים להניח כי העיריה גבתה את ההיטלים כאשר הם התגבשו לראשונה. עוד קבע בית המשפט כי הריסה וסלילה מחדש של כביש ומדרכה אינן מהוות "סלילה ראשונה" לצורך חיוב בהיטלים.

עת"מ 2483/07 התעשייה האווירית לישראל (מ.ב.ת.) נ' עיריית יהוד – הפחתת חיוב של 66 מיליון ש"ח ל-5 מיליון ש"ח בלבד בגין אגרות והיטלי פיתוח על כל שטחי התע"א ביהוד.

ת.א. 2143/03 נווה בנין ופיתוח בע"מ נגד עיריית רמת גן – זיכוי של 20 מיליון ש"ח בגין הקמת פרויקט "מרומ נווה" ברמת גן עקב ביצוע עבודות הפיתוח של השכונה על ידי היזם, ולא על ידי העירייה.

ת.א. 727/728/05 עיריית פתח תקווה נגד משרד הביטחון – הפחתת של 170 מיליון ש"ח ל- 8.5 מיליון ש"ח בלבד בגין אגרות והיטלי פיתוח על כל שטחי המחנה הצבאי "סירקין" בפתח תקווה.

ת.א. 643/06 חברת גב ים לקרקעות בע"מ נ' עיריית חיפה – השבת סך של 1,600,000 ש"ח בגין היטלי פיתוח על רכיב הקרקע של פרויקט גב ים בחיפה, לאתר שאלו כבר שולמו על ידי הבעלים הקודמים של המקרקעין.

בימים אלה הוגשה על ידי משרד ב"כ המבקש בקשה לתביעה ייצוגית, ת.מ. 101/09 לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים נגד מרכז השלטון המקומי ואח' וכנגד כל הרשויות בארץ בגין העלאת הארנונה בשנים 2007-2009 בניגוד לחוק.

ה.6. דרישת תום הלב

76. התובענה הוגשה בתום לב. אופי ההפרה הנטענת מצידה של העירייה והשאלות הנכבדות שתובענה זו מעלה, הנוגעות לגביית כספים ביתר של העירייה, לא מותירות ספק בדבר תום ליבו ודרכה הישירות של המבקש.

77. פעולותיה הבלתי חוקיות של העיריה מקוממות כל בר דעת והניסיון של העיריה להתעשר בדרכים עקלקלות על חשבונם של חברי הקבוצה מחליש כל ניסיון אפשרי (וצפוי מראש) לטענות בדבר חוסר תום לב. בפרשת שמש אמר על-כך בית המשפט העליון:

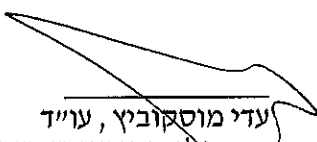
"בית המשפט אינו נדרש, ככלל, להשיב על השאלה אם התובע הייצוגי המוצע הוא תובע ייצוגי אידיאלי או אופטימלי... עליו להשיב לשאלה אם התובע הייצוגי המוצע הוא תובע ייצוגי ראוי".

סוף דבר

78. לאור האמור לעיל בבקשה זו, אין ספק כי אישור התובענה כייצוגית ישרת את המטרות שלשמן הוגשה.

79. בקשה זו נתמכת בתצהירו של המבקש, מר אוהד פרקש.

80. לאור כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד לאשר את התובענה כייצוגית ולהורות כמבוקש בפתיח לבקשה זו. כן יתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את העיריה בהוצאות הדיון בבקשה זו.

עדי מוסקוביץ, עו"ד
פלג, כהן דויטש ושות', עורכי דין
ב"כ התובעת

ליאור הנדין, עו"ד